

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Wróbel (przewodniczący)

SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku J.M.
przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
o prawo do renty rolniczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 listopada 2017 r.,
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 19 lipca 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 lipca 2017 r., sygn. akt III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie z odwołania J.M. przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o prawo do renty rolniczej – odrzucił skargę kasacyjną J.M. od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 27 kwietnia 2017 r.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Apelacyjny ustalił, że wyrokiem z 27 kwietnia 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację J.M. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we W. z 20 października 2016 r., sygn. akt IV U [...]. Ubezpieczony nie złożył wniosku o sporządzenie uzasadnienia wskazanego wyroku i doręczenie odpisu tego wyroku wraz z uzasadnieniem. J.M. w dniu 22 czerwca 2017 r. osobiście wniósł skargę kasacyjną

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt III AUa [...], którą zatytułował „zażalenie”.

Według Sądu Apelacyjnego skarga kasacyjna podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. Sąd Apelacyjny podkreślił, że koniecznym warunkiem wniesienia skargi kasacyjnej jest złożenie skutecznego wniosku o doręczenie wyroku sądu drugiej instancji wraz z uzasadnieniem. Zgodnie z art. 398⁵ § 1 k.p.c., skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy wyrok sądu drugiej instancji doręczany jest stronie wraz z uzasadnieniem, która to sytuacja nie ma miejsca w niniejszej sprawie. W sytuacji, gdy strona nie złoży wniosku o doręczenie odpisu wyroku sądu drugiej instancji wraz z uzasadnieniem, termin do wniesienia skargi kasacyjnej nie zacznie w ogóle biec; z kolei upłynie tygodniowy termin do złożenia wniosku o doręczenie stronie wyroku sądu drugiej instancji wraz z uzasadnieniem (art. 387 § 3 k.p.c.), a wobec tego niemożliwe będzie rozpoczęcie biegu terminu wniesienia skargi kasacyjnej. Strona, która zaniechała wystąpienia z żądaniem doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem, nie jest uprawniona do wniesienia skargi kasacyjnej – wniesienie skargi kasacyjnej nie jest dopuszczalne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2013 r., III CSK 322/13, LEX nr 1422028).

W sytuacji, gdy ubezpieczony nie złożył wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 27 kwietnia 2017 r. i doręczenie odpisu tego wyroku wraz z uzasadnieniem, skarga kasacyjna jest niedopuszczalna i podlega odrzuceniu.

Sąd Apelacyjny wskazał, że stosownie do przepisu art. 87¹ k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych – skarga kasacyjna powinna być sporządzona przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym. W razie wniesienia skargi kasacyjnej osobiście przez stronę, skarga taka jest dotknięta brakiem uzasadniającym jej odrzucenie na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. W sytuacji, gdy ubezpieczony samodzielnie sporządził i wniósł skargę kasacyjną, to – według

Sądu Apelacyjnego – jest ona niedopuszczalna i również z tego względu, na mocy art. 398⁶ § 2 k.p.c. podlega odrzuceniu.

W zażaleniu na powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego pełnomocnik wnioskodawcy zarzucił naruszenie art. 398 § 1 k.p.c. przez nie wezwanie skarżącego do usunięcia braków formalnych wniesionej skargi kasacyjnej. Żalący się wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy „do dalszego rozpatrzenia Sądowi Apelacyjnemu w [...], także celem rozważenia ewentualnego zawieszenia postępowania z przyczyn podanych w uzasadnieniu zażalenia”.

W uzasadnieniu zażalenia wskazano, że skarżący w obydwu instancjach występował bez fachowego pełnomocnika, co spowodowało, że nie miał on wiedzy o zasadach wnoszenia skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Skarżący nie był obecny na rozprawie apelacyjnej, dlatego nie otrzymał on żadnego pouczenia w zakresie zasad wnoszenia skargi kasacyjnej. Pełnomocnik skarżącego skierował wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu przedmiotowego wyroku z uzasadnieniem wraz z samym wnioskiem. W konsekwencji zasadne jest uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie go do Sądu Apelacyjnego w [...], celem rozważenia ewentualnego zawieszenia postępowania w tej sprawie do czasu rozpatrzenia złożonego wniosku o przywrócenie terminu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest uzasadnione. Stosownie do 87¹ § 1 k.p.c., w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych (przymus adwokacko – radcowski). Zastępstwo to dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądem niższej instancji. Sporządzenie skargi kasacyjnej osobiście przez stronę pozbawioną zdolności postulacyjnej w świetle art. 87¹ k.p.c. jest dotknięte brakiem nieusuwalnym i powoduje konieczność odrzucenia skargi na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., jako niedopuszczalnej, bez wzywania do

uzupełnienia tego braku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2016 r., I CZ 40/16, LEX nr 2077540).

Nie wątpliwie skargę kasacyjną wniesioną osobiście przez stronę należało odrzucić. Z tego względu zaskarżone postanowienie jest zgodne z prawem. Zażalenie wnioskodawcy w sposób bezpodstawny kontestuje takie stanowisko.

Wniosek o przywrócenie terminu, o którym mowa w zażaleniu, podlega odrębnemu rozpoznaniu. Wprawdzie postanowienie odmawiające przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie w rozumieniu art. 394¹ § 2 k.p.c. i zażalenie na takie postanowienie złożone do Sądu Najwyższego podlega odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 3 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., jednak rozstrzygnięcie wniosku ma niewątpliwie wpływ na skuteczność wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia złożonego po terminie do dokonania tej czynności i w pewnym zakresie może ono zostać poddane – na wniosek strony – kontroli Sądu Najwyższego na podstawie art. 380 w związku z art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2017 r., I CZ 63/17, LEX nr 2333048).

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 1 i 3 k.p.c.